

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Český jazyk, umění a kultura

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 17

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Italská renesanční literatura

Jméno autora: Mgr. Renata Provázková

Předmět: Český jazyk, umění a kultura

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: renesance, duchovní alegorický epos, Dekameron, novela, sonet

Cílová skupina: žák 1.ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Vystihne podstatné rysy period české i světové literatury, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení.

Metodický list/anotace

Prezentace obsahuje základní informace o italské renesanční literatuře, doprovodný obrazový materiál a závěrem 7 kontrolních testových úloh k upevnění probrané látky.

Datum vytvoření: 2.1. 2013

Italská renesanční literatura

- Vznik na **přelomu 13. a 14. stol.**
- Návrat k antické kultuře a filozofii
- Zdůrazňuje poznání člověka a přírody
- Náboženský ideál je silně otřesen
- Návrat žánrů:
 - ✓ epos
 - ✓ povídka
 - ✓ komedie
 - ✓ tragédie
 - ✓ epigram

▪ **Dante Alighieri**

- ✓ z Florencie, předchůdce renesančních literátů, vyhnanství za útoky proti papeži
- ✓ tvorba poznamenána láskou k Beatrici

Dílo:

➤ **Božská komedie**

- rozsáhlá epická báseň, alegorická pout' autora, duchovní epos o 3 částech:

✓ **Peklo**

✓ **Očistec**

✓ **Ráj**

Sandro Botticelli,
Dante
Alighieri

Obrázek č. 1

○ **Námět díla:**

- ✓ Autor putuje peklem a očistcem, doprovází ho básník Vergilius (symbol pozemského vědění) vyslaný Dantovou mrtvou milenkou Beatricí (symbol božské dokonalosti).
- ✓ **Peklo** je odstupňováno podle míry provinění, má 9 stupňovitých kruhů a na jeho dně sídlí Lucifer.
- ✓ **Očistec** má podobu ostrova s horou. Na konci očistce se ujímá Danta Beatrice a putují spolu po ráji.

- **Renesanční znaky díla:**

- ✓ komedie - v antice dílo se smutným začátkem a šťastným koncem
- ✓ obdiv k antické vzdělanosti a Homérovi
- ✓ touha básníka po poznání
- ✓ láska k vlasti

Domenico di Michelino,
Dante a jeho světy (1465)
Dante drží v ruce svou knihu, vedle něj je napravo zobrazena Florencie, nalevo peklo, v pozadí očistec a nahoře ráj.

Obrázek č. 2

▪ Giovanni Boccaccio

➤ Dekameron

- 100 novel v jednom dějovém rámci
- **novela** = italsky novinka = literární útvar mezi povídkou a románem, méně postav, kratší, zajímavý příběh má překvapivý závěr
- **téma:** 10 mladých lidí utíká z Florencie před morem na venkovské sídlo
- po dobu 10 dní si vypráví 7 žen a 3 šlechtici vážné i milostné příběhy
- autor podává obraz mentality a mravů soudobé Itálie

- život na zemi není jen příprava na posmrtný život, ale má i radostné stránky
- **znaky renesance:** světská témata – láska, nevěra, kritika morálky společnosti

Giovanni Boccaccio

Obrázek č. 3

Dekameron, Sandro Botticelli (1487)

Obrázek č. 4

▪ **Francesco Petrarca**

- ✓ pocházel z Florencie
- ✓ přátelství s Karlem IV., navštívil Čechy
- ✓ svým básním dává novou formu – sonet
- **sonet** (znělka) = básnický lyrický útvar, skládá se ze 14 veršů ve 4 slokách, počet veršů ve slokách je 4,4; 3,3

Dílo:

➤ **Sonety Lauře**

- milostné verše , skutečný milostný prožitek
- inspirace – J. Vrchlický, V. Nezval aj.

Laura de Noves

Obrázek č. 5

Testové úlohy

1. Renaissance znamená:

- a) znovuobjevení
- b) znovuzrození
- c) lidský

2. Renesanční umělci a spisovatelé zdůrazňují:

- a) náboženský ideál
- b) podstatu světského života
- c) schopnost člověka fyzicky pracovat

3. Dílo Božská komedie vytvořil:

- a) Dante Alighieri
- b) Francesco Petrarca
- c) Giovanni Boccaccio

4. Božskou komedii tvoří:

- a) 2 části – Peklo, Ráj
- b) 3 části – Peklo, Očistec, Ráj
- c) 3 části – Peklo, Podsvětí, Ráj

5. Určete, kdo je autorem lyrických básní Sonety Lauře:

- a) Francesco Petrarca
- b) Dante Alighieri
- c) Giovanni Boccaccio

6. Určete správnou výpověď:

- a) Sonet je báseň se 14 verši po 4 a 3 slokách.
- b) Sonet je báseň se 14 verši po 4 slokách.
- c) Sonet je báseň se 14 verši, kdy v jednotlivých slokách je počet veršů 4, 4, 3, 3.

7. Které tvrzení o díle Dekameron není pravdivé?

- a) Dekameron je soubor deseti novel, které mají společný rámec. Deset urozených žen a sedm mužů prchá z Florencie před morem na venkov a tam si vyprávějí příběhy.
- b) Dekameron je soubor sta novel, které si vyprávějí v deseti dnech urozené paní a šlechtici na venkově.
- c) Dekameron je soubor sta novel, které si vypráví deset urozených lidí na venkově, kam prchli před morovou nákazou.

Řešení

1. b

2. b

3. c

4. b

5. a

6. c

7. a

Použité zdroje: internet

Dostupný pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

BOTTICELLI, Sandro. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.11.2012].

Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portrait_de_Dante.jpg

Obrázek č. 2

DI MICHELINO, Domenico. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.11.2012].

Dostupný na WWW: < <

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dante_Domenico_di_Michelino_Duomo_Florence.jpg >

Obrázek č. 3

AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.11.2012]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Giovanni_Boccaccio.jpg >

Obrázek č. 4

AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sandro_Botticelli_075.jpg >

Obrázek č. 5

AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Francesco_Petrarca01.jpg >